

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ

Α. Φλωρόπουλου

για μαθητές με απαιτήσεις

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42

• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 8 Μαρτίου 2025

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα

Η συντάκτρια του Κειμένου 1 ξεχωρίζει τη Νουτζίλ από τους υπόλοιπους ομιλητές της εκδήλωσης, γιατί διατηρεί την αισιοδοξία και τη δύναμή της, παρά τις δυσκολίες που προκαλεί η αναπηρία της. Η νεαρή κοπέλα έχει χιούμορ, δεν έχει οδηγηθεί στην αυτολύπηση και αποδέχεται τη διαφορετικότητα, χωρίς διάθεση διδακτισμού προς τους άλλους. Είναι ανοιχτή σε νέες εμπειρίες και με το παράδειγμά της καταρρίπτει τα στερεότυπα.

2^ο υποερώτημα

Στην 3^η και στην 4^η παράγραφο του Κειμένου 1 παρουσιάζονται οι εμπειρίες της Νουτζίλ και οι απόψεις της. Πιο συγκεκριμένα, στην 3^η παράγραφο η Νουτζίλ αναφέρει στοιχεία από τη σχέση με τη μητέρα της και τη στάση της απέναντι στη διαφορετικότητα, ενώ στην επόμενη παράγραφο η κοπέλα εκθέτει τον τρόπο που έφτασε στην Ελλάδα. Η συνοχή των δύο παραγράφων επιτυγχάνεται με την αντωνυμία «η ίδια» και νοηματικά συνδέονται με τις απόψεις της Νουτζίλ που παρουσιάζονται αυτούσια μέσα σε εισαγωγικά.

3^ο υποερώτημα

Η συντάκτρια στο Κείμενο 1 επιλέγει γλωσσικά να παρουσιάσει μέσα σε εισαγωγικά, αυτούσια, τα λόγια και τις απόψεις της Νουτζίλ. Το επικοινωνιακό αποτέλεσμα από τη χρήση του α' προσώπου είναι η αμεσότητα που δημιουργείται στο λόγο, καθώς το ύφος λόγου γίνεται πιο οικείο προς τον αναγνώστη και ο λόγος αποκτά εξομολογητικό τόνο. Σε περίπτωση που η συντάκτρια επέλεγε να παρουσιάσει τις απόψεις της Νουτζίλ σε γ' ρηματικό πρόσωπο, το ύφος λόγου θα γινόταν πιο ουδέτερο και αποστασιοποιημένο, σοβαρό και ο λόγος θα έχανε την επικοινωνιακή αμεσότητα και αποτελεσματικότητά του.

ΘΕΜΑ 2

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κειμενικό είδος: άρθρο σε ιστολόγιο σχολείου

Πομπός: μαθητής/τρια

Δέκτες: μέλη σχολικής κοινότητας

ΔΟΜΗ: Τίτλος, Επικαιρικός

Πρόλογος, Επίλογος = συμπέρασμα ή συνοπτική ανακεφαλαίωση.

ΥΦΟΣ: Απλό και οικείο, εφόσον γράφεται στην ιστοσελίδα του σχολείου.

ΓΛΩΣΣΑ: αναφορική/ κυριολεκτική λειτουργία, απλό λεξιλόγιο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Παράγοντες που δημιουργούν στερεοτυπικές αντιλήψεις.

- Η οικογένεια ως πρωταρχικός φορέας αγωγής καθορίζει το ιδεολογικό υπόβαθρο.
- Το σχολείο και το περιεχόμενο των μαθημάτων μπορεί να ενισχύσει ή να δημιουργήσει αυθαίρετες αντιλήψεις.
- Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, η περιφρόνηση της ανθρωπιστικής παιδείας, η κρίση ηθικών αξιών απομακρύνουν από τον γόνιμο προβληματισμό.
- Τα οργανωμένα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα «κατασκευάζουν» υποτιμητικά χαρακτηριστικά για κοινωνικές ομάδες (π.χ μετανάστες, πρόσφυγες).
- Τα ΜΜΕ συχνά προβάλλουν πρότυπα στα οποία υπολανθάνουν κοινές αντιλήψεις για ομάδες ανθρώπων.
- Συμπλεγματικές προσωπικότητες αναζητώντας την αυτοεπιβεβαίωσή τους ευνοούν την «ομάδα τους» και αντιμετωπίζουν άλλους ανθρώπους μέσα από αρνητικά φίλτρα.
- Τραυματικές εμπειρίες, φόβος και αβεβαιότητα για το διαφορετικό οδηγούν σε συναισθηματικές και όχι λογικές αξιολογήσεις.
- Ιστορικά γεγονότα, όπως πόλεμοι, αποικιοκρατία ή οικονομικές κρίσεις διαμορφώνουν μακροχρόνιες αντιλήψεις, για έθνη, τάξεις κ.λπ.
- Η μαζοποίηση καθιστά τα μέλη των σύγχρονων τεχνοκρατικών κοινωνιών ευάλωτα σε προπαγανδιστικά μηνύματα.

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Συνέπειες στερεοτυπικών αντιλήψεων για το άτομο και την κοινωνία.

α) Για το άτομο

- Οι παρωπίδες των στερεοτυπικών αντιλήψεων παρεμποδίζουν την αντικειμενική

επεξεργασία της πραγματικότητας και οδηγούν σε πνευματική στειρότητα.

- Ενισχύονται ο δογματισμός, ο φανατισμός, η μισαλλοδοξία, η απώλεια ηθικής συνείδησης.
- Διαμορφώνονται άτομα που θεωρούν δεδομένη την υπεροχή ή τη μειονεξία ανθρώπων και αναπτύσσουν επονείδιστη συμπεριφορά.
- Από την άλλη τα θύματα των στερεοτυπικών αντιλήψεων συχνά χαρακτηρίζονται από ανασφάλεια, άγχος, μειωμένη αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση.
- Επηρεάζεται η αυτοεικόνα, φθίνει η διάθεση διεκδίκησης ευκαιριών και εξέλιξης.
- Άτομα υφίστανται την απόρριψη και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

β) Για την κοινωνία

- Καταλύονται οι κοινωνικές αξίες όπως η συνεργασία, η αλληλεγγύη, η διαλλακτικότητα, η ανεκτικότητα ...
- Διασπάται η κοινωνική συνοχή, οξύνονται τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας (βία, εγκληματικότητα, τρομοκρατία...)
- Εκλείπει ο διάλογος, υποδαυλίζονται τα πολιτικά πάθη, υπονομεύεται η δημοκρατία.
- Τροφοδοτούνται έριδες, συγκρούσεις, διακρίσεις και ανισότητες.
- Καλλιεργείται πνεύμα ρατσισμού και εθνικισμού.
- Παραβιάζονται τ' ανθρώπινα δικαιώματα.
- Αναστέλλεται η πρόοδος, επικρατούν κοινωνική στασιμότητα και σκοταδισμός.

ΘΕΜΑ 3

Ο αφηγηματικός τρόπος του διαλόγου βοηθάει να παρουσιαστούν οι χαρακτήρες και τα πρόσωπα της συνομιλίας με τρόπο άμεσο και εύληπτο. Ο αναγνώστης κατανοεί καλύτερα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε προσώπου μέσα από τις απαντήσεις που δίνονται στη διάρκεια της συνομιλίας. Το επικοινωνιακό αποτέλεσμα είναι η δραματοποίηση του γεγονότος, εφόσον ο αναγνώστης νιώθει σαν να διαδραματίζεται μπροστά του ο διάλογος.

β) Καταγραφή σχημάτων λόγου:

- «κολυμπούν τα πόδια στα χιλιοτρυπημένα παπούτσια» (Μεταφορά)
- ... «Το κρύο τρύπησε τα κόκαλα, έφτασε στο μεδούλι» (Μεταφορά και υπερβολή)

Η χρήση τους επιδρά στη διαμόρφωση του ύφους, το οποίο καθίσταται παραστατικό, ζωντανό, άμεσο, γλαφυρό και λογοτεχνικό.

ΘΕΜΑ 4

Στο Κείμενο 2 προβάλλονται ορισμένες στερεοτυπικές αντιλήψεις, όπως ότι οι ζητιάνοι δεν έχουν λόγο συμβίωσης με τους άλλους ανθρώπους (Τι το θες; Ζητιανάκι θα' ναι), η εξομοίωση ζητιάνων και προσφύγων, ως ανθρώπων ακατάλληλων για συναναστροφή («Τι ζητιανάκι, τι προσφυγάκι», μουρμουρίζει ο καφετζής). Υπονοείται η αντίληψη πως άτομα με κοινή καταγωγή (συμπατριώτες) αξίζουν καλύτερης μεταχείρισης (Στο Αξάρι είπες; Δηλαδή είμαστε συμπατριώτες. – Είσαι κι εσύ απ' τ' Αξάρι;), ενώ χρησιμοποιούνται συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις για τις ενέργειες των αντιπάλων (Τους σφάξανε οι Τούρκοι στο Αξάρι). Όπως φαίνεται και από τα στοιχεία που προηγήθηκαν, η στάση του κοινωνικού περιβάλλοντος είναι αρνητική ως προς τα ξένα άτομα ή τα άτομα χαμηλής οικονομικής τάξης και θετική ως προς τα άτομα του ίδιου έθνους. Οι βαθύτερες αιτίες της αρνητικής ή της θετικής στάσης εδράζονται στις παγιωμένες στερεοτυπικές αντιλήψεις των ανθρώπων.